

Андрій Козар

Ми кажемо, що шануємо любов, але цього не проявляємо. Ми говоримо, що поважаємо справедливість (справедливість загалом, а не справедливі вчинки), але дуже часто в ім'я справедливості поступаємо несправедливо. Ми стверджуємо, що шануємо милосердя – і дуже швидко стаємо жорстокими. Ми нібито поважаємо свободу, але проганяємо тих, хто не згідний з нами. Антуан де Сент-Екзюпері писав: «Я знаю справедливих людей, але не справедливість, вільних людей, але не свободу, милосердних людей, але не милосердя. Саме так як не знаю ні краси, ні щастя, а тільки щасливих людей і прекрасне творіння».

Сьогодні на Сході України йде війна. Вона має особливий характер, оскільки не є проголошеною, але все ж таки вона є і кожного дня забирає життя наших ближніх. Це жорстока реальність. Церква, яка проповідує Христа, не може закривати очі чи оминати цю страшну проблему. Коли вона проголосила цей рік Роком Божого Милосердя, то, без сумніву, мала на увазі не якусь частинку людського життя, але цілий спектр нашої дійсності, в якій ми живемо. Отже, і на війні, і у воєнний час нам потрібно виявляти милосердя не зважаючи на те, яких зусиль це коштуватиме.

Жан-Жак Руссо писав: «В наш час люблять негрів замість того, щоб любити ближнього». Напевне, він мав рацію. Дуже легко допомагати незнайомцям, людям, які нічого злого тобі не вчинили, яких ти бачиш вперше і, можливо, востаннє. А ось як бути з «ворогами», з тими, хто тобі надокучає, з тими, хто є поряд щоденно і від кого «немає спасу». У Достоєвського один ліберал-прогресист якось сказав про себе: «Чим більше я люблю людство загалом, тим більше ненавиджу кожну окремо взятую людину».

Щось дуже схоже відбувається у ліберальних релігійних настроях сучасних «добročинців». Легко прожити життя видаючи декларації, угоди, кредити чи наносячи дружні візити і складаючи стратегії розвитку для держав, однак страшенно важко – коли ти сидиш хоча б один день в окопах, коли ти місяцями зустрічаєш світанок після довгої морозної неспокійної ночі в зоні бойових дій, коли тобі ні вдень, ні вночі не дає спокою думка, що ти воюєш проти «до зубів озброєної» імперії, не маючи достатніх запасів зброї і з належної техніки, не будучи військово підготованим... Це знову ж таки страшна реальність. Про неї має знати і пам'ятати кожен. Пам'ятати не щоб боятися і жити неповноцінним життям, але пам'ятати, щоб жити і щоб жили інші. Бо якраз той є немилосердним, хто забуває про це.

У Старому Завіті читаємо: «Ось я покладаю сьогодні перед вами благословення й прокляття; благословення, коли будете слухатися заповідей Господа, Бога вашого, що заповідаю вам сьогодні; прокляття, коли не будете слухатися заповідей Господа, Бога вашого, і звернете з дороги, яку заповідаю вам нині» (Втор 11, 26-28). Розвиваючи ці думки, можна сказати, що той, хто чинить зло, не чинить милосердя, стягає на себе Божу кару. Той, хто неправдивим свідченням намагається допомогти комусь, стягує на себе прокляття. Той хто надто поблажливо ставиться до учня чи студента, поступає недобре, бо закладає бомбу уповільненої дії - в майбутньому неук може спричинити багато лиха. Той немилосердний, хто їде заробляти гроші для дітей, не підтримуючи особистих стосунків з ними та зовсім не виховуючи їх. Однак та людина, яка максимально використовує час і трудиться для інших, де б це не було – як матір вдома, як депутат у раді, як священник на парафії – чинить милосердя для всіх, проте найперше для наших «кіборгів», бо саме за це вони борються – за правду і мир для нас.

Нещодавно популярний український артист Святослав Вакарчук у своєму інтерв'ю сказав, що нам сьогодні потрібні такі ж самі «кіборги», але вже у політиці. Сьогодні з'явився ще один фронт, не менш важливий, який також потребує людей, котрі б ішли до кінця. Людей, котрі б залишили свої інтереси і почали дбати за благо свого народу. Він також сказав, що зараз ніхто уже нічого не очікує від влади. Можливо, з одного боку, це погано, бо свідчить про розчарування, але з іншого – може стати позитивом, коли люди зрозуміють, що саме вони своєю працею мають змінити ситуацію на краще.

Іншими словами, ми зараз потребуємо милосердних людей. Не тих, що нам щось дають, бо це як допінг, вводить тебе в залежність і робить слабшим, але тих, котрі відкладають власні справи і самі допомагають тобі встати, а не стимулюють твою розслабленість боячись, щоб не з'явився новий сильний конкурент. Пам'ятаймо, що милосердя можна чинити всюди і завжди! Будьмо милосердні і ніколи не зраджуймо свій народ!

Андрій КОЗАР Милосердя там, де, здавалося б, його просто й бути не може//СЛОВО № 1 (65) 2016, с.22